

Wskaźniki zielonej gospodarki w Polsce 2024

03.12.2024 r.

 25,5%

Wzrost wskaźnika produktywności wody w 2023 r. w porównaniu z 2022 r.

W 2023 r. odnotowano w Polsce wzrost wskaźnika produktywności zasobów o 12,7% w stosunku do roku poprzedniego.

W 2023 r. całkowita wartość zielonych zamówień publicznych zmniejszyła się o 30,6% w porównaniu z 2022 r.

Przeciętna wielkość ekologicznego gospodarstwa rolnego wyniosła 28,5 ha i była najwyższa od 2000 r.

Kapitał naturalny

Zasoby leśne

Lasy stanowią niezbędny element równowagi środowiska przyrodniczego oraz zielonej gospodarki. Wskaźnik lesistości w 2023 r. ukształtował się na poziomie 29,6% i zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego (o 0,1 p. proc.), ale wzrósł w porównaniu z 2000 r. (o 1,2 p. proc.).

Obok wskaźnika lesistości kraju, istotne znaczenie dla charakterystyki stanu lasów i realizacji polityki leśnej kraju ma wielkość zasobów drzewnych. Według pomiarów Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów dokonanych w latach 2019–2023, zasoby drzewne osiągnęły miąższość 2696,3 mln m³ grubizny brutto (wzrost o 17,0% w relacji do pierwszych pomiarów z lat 2005–2009), z czego 72,4% przypadało na drzewa iglaste, a 27,6% – na drzewa liściaste.

Surowce mineralne

W latach 1990–2023 geologiczne zasoby węgla kamiennego (bilansowe i pozabilansowe) zmniejszyły się z 86,0 mld ton do 77,8 mld ton (o 9,5%). Jego wydobycie roczne spadło z 151,3 mln ton w 1990 r. do 42,5 mln ton w 2023 r. (o 71,9%).

W okresie od 1990 r. do 2023 r. geologiczne zasoby węgla brunatnego (bilansowe i pozabilansowe) zwiększyły się z 17,1 mld ton do 26,6 mld ton (o 55,4%). Wielkość jego rocznego wydobycia spadła z 67,7 mln ton do 42,5 mln ton (o 37,2%).

Geologiczne zasoby gazu ziemnego (bilansowe i pozabilansowe) zmaleły z 164,1 mld m³ w 1990 r. do 153,5 mld m³ w 2023 r. (o 6,4%). Jednocześnie proekologiczne właściwości gazu, jak i szeroki zakres zastosowań sprawiły, że jego wydobycie roczne wzrosło z 3,5 mld m³ w 1990 r. do 4,6 mld m³ w 2023 r. (o 33,1%).

Środowiskowa efektywność produkcji

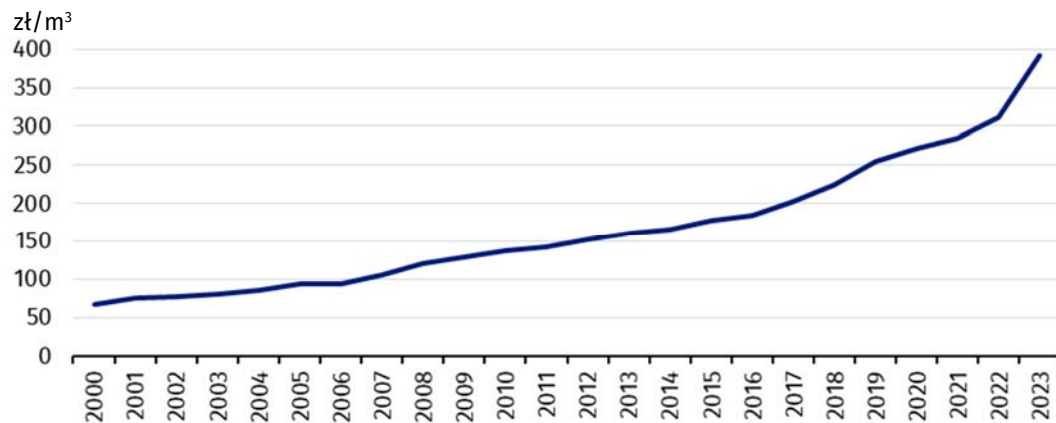
Gospodarowanie wodą

Efektywne wykorzystanie wody stanowi podstawę właściwego zarządzania gospodarką wodną. Do oceny efektywności gospodarowania wodą wykorzystuje się wskaźnik produktywności wody obrazujący relację między PKB (w cenach stałych) a zużyciem wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. W latach 2000–2023 wskaźnik produktywności wody kształtował się coraz korzystniej. W 2023 r. osiągnął wartość 392,00 zł/m³ i wzrósł w porównaniu z 2022 r., jak i 2000 r. odpowiednio o 25,5% i 475,7%.

Według bazy danych FAO, w 2020 r. Polska znalazła się w grupie krajów UE o najwyższym poziomie zasobów drzewnych za Niemcami, Szwecją i Francją (dane zbierane co 5 lat)

Według danych Eurostatu w 2022 r. wśród 17 krajów UE, w których wydobywa się gaz ziemny, Polska zajęła trzecie miejsce w tym zakresie po Holandii i Rumunii

Wykres 1. Produktywność wody^a

a Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności – od 2019 r. bez nawodnień w rolnictwie i leśnictwie; PKB za 2023 r. – szacunki wstępne.

Krajowa konsumpcja materialna

Krajowa konsumpcja materialna (DMC) obejmuje wszystkie materiały bezpośrednio zużyte w procesach ekonomicznych na potrzeby gospodarki. Według szacunków Eurostatu, w 2023 r. osiągnęła ona w Polsce poziom 661,4 mln ton. Była ona niższa o 1,9% w stosunku do roku poprzedniego, ale o 26,7% wyższa w odniesieniu do 2000 r.

Do pomiaru efektywności wykorzystania surowców w gospodarce stosowany jest wskaźnik produktywności zasobów liczony jako relacja PKB (w cenach stałych) do krajowej konsumpcji materialnej. Im wyższa jest wartość tego wskaźnika, tym mniejsze zasoby są wykorzystywane do wytworzenia jednostki PKB. W 2023 r. wskaźnik produktywności zasobów dla Polski ukształtował się na poziomie 4,69 zł/kg i był on wyższy w stosunku do roku poprzedniego i 2000 r., kiedy osiągnął odpowiednio wartość 4,16 zł/kg i 1,65 zł/kg.

W 2023 r. krajowa konsumpcja materialna w przeliczeniu na 1 mieszkańca Unii Europejskiej (UE=27) wyniosła 13,9 ton, podczas gdy w Polsce – 18,0 ton

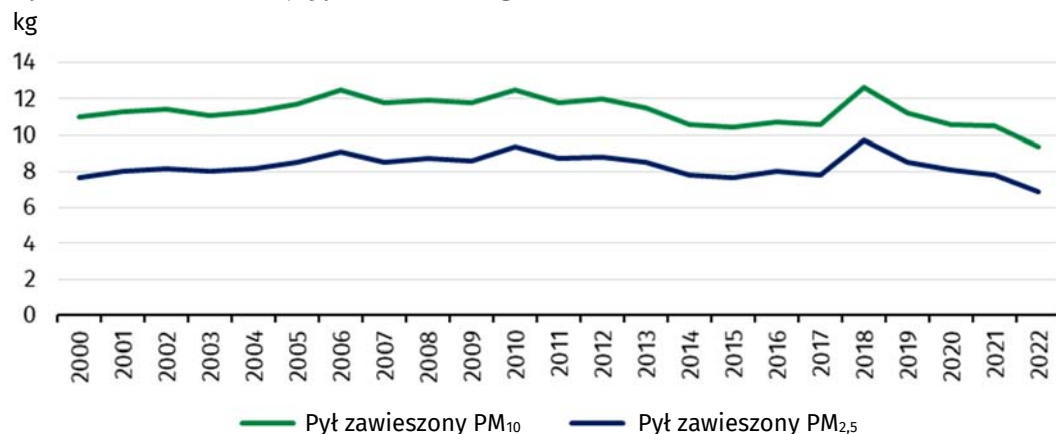
Środowiskowa jakość życia ludności

Pyłowe zanieczyszczenia powietrza

Istotnym problemem związanym z jakością powietrza w Polsce jest przekraczanie norm dla pyłu zawieszonego, zwłaszcza w sezonie zimowym. W 2022 r. wielkość emisji pyłu PM₁₀ wyniosła 353,7 tys. ton i była niższa zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2000 r. odpowiednio o 11,0% i 15,7%. W przypadku pyłu PM_{2,5} jego emisja ukształtowała się na poziomie 262,3 tys. ton i uległa zmniejszeniu o 12,0% w stosunku do 2021 r. i o 11,0% w odniesieniu do 2000 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2022 r. wyemitowano 9,4 kg pyłu PM₁₀, w tym 6,9 kg pyłu PM_{2,5} i były to wartości najniższe od 2000 r.

W 2022 r. w Polsce odnotowano najniższe od 2000 r. wielkości emisji pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} w przeliczeniu na 1 mieszkańca, mimo to były to jedne z najwyższych wartości wskaźnika w krajach UE (po Łotwie)

Wykres 2. Wielkość emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} na 1 mieszkańca

Według szacunków Europejskiej Agencji Środowiska, w 2021 r. ekspozycja na pył PM_{2,5} doprowadziła do 47,3 tys. przedwczesnych zgonów w Polsce i była to najwyższa wartość wśród krajów Unii Europejskiej.

Źródło: dane dotyczące wielkości emisji pyłu zawieszonego – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami – Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy.

Hałas drogowy

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się obowiązkowo co 5 lat w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ostatnia ocena miała miejsce w 2022 r.

Hałas drogowy związany z ruchem samochodowym stanowi uciążliwość dla mieszkańców, szczególnie na terenach zurbanizowanych. W 2022 r. 31,3% ludności 36 miast powyżej 100 tys. mieszkańców była narażona na nadmierny hałas o poziomie powyżej 55 dB w porze dziennie-wieczornonocnej. W porze nocnej sytuacja była nieco korzystniejsza, ponieważ na przekroczenia poziomu hałasu powyżej 50 dB eksponowanych było 19,2% ludności wskazanych powyżej miast.

W porównaniu z 2017 r. i 2012 r. sytuacja uległa poprawie, gdyż w porze dziennie-wieczornonocnej odsetek osób narażonych na nadmierny hałas zmniejszył się odpowiednio o 12,2 p. proc. i 22,2 p. proc., a w porze nocnej odpowiednio o 7,1 p. proc. i 17,4 p. proc.

Polityki gospodarcze i ich następstwa

Ekologiczne gospodarstwa rolne

W 2023 r. w Polsce funkcjonowało 22,4 tys. gospodarstw ekologicznych. Zajmowały one obszar 636,0 tys. ha użytków rolnych, tj. 4,3% użytków rolnych ogółem. W relacji do roku poprzedniego wzrosła zarówno ich liczba, jak i powierzchnia, odpowiednio o 5,5% i 14,7%. Przeciętna wielkość gospodarstwa tego rodzaju wyniosła 28,5 ha i była najwyższa od 2000 r.

Według danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w 2023 r. kwota płatności z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2014–2020) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR 2023–2027) skierowanych do gospodarstw rolnych realizujących rolnictwo ekologiczne wyniosła 822,5 mln zł (według stanu na 4 października 2024 r.) i była to najwyższa kwota dopłat dedykowana rolnictwu ekologicznemu w latach 2004–2023. W stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się ona o 57,0%, a w odniesieniu do 2004 r., kiedy zaczął funkcjonować PROW 2004–2006 – ponad 23-krotnie.

Zielone zamówienia publiczne

Zamówienia publiczne kształtują trendy produkcyjne i konsumpcyjne. Uwzględnianie kryteriów środowiskowych w zamówieniach publicznych może wesprzeć realizację polityki proekologicznej państwa.

Według danych Urzędu Zamówień Publicznych, w 2023 r. całkowita wartość zielonych zamówień publicznych (bez podatku od towarów i usług) wyniosła 11,9 mld zł i stanowiła 4,3% ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych. Oznacza to, że pomimo wzrostu liczby zielonych zamówień publicznych w odniesieniu do roku poprzedniego (o 22,0%), ich wartość zmniejszyła się o 30,6%. W stosunku do 2016 r. wartość ta wzrosła ponad 11-krotnie (przy ponad 6-krotnym wzroście liczby zielonych zamówień publicznych).

W 2023 r. przeciętna wielkość ekologicznego gospodarstwa rolnego wyniosła 28,5 ha i była najwyższa od 2000 r.

W 2023 r. całkowita wartość zielonych zamówień publicznych zmniejszyła się o 30,6% w porównaniu z 2022 r.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Białymstoku

Dyrektor Ewa Kamińska-Gawryluk
Tel: 85 749 77 15

Rozpowszechnianie:
Wydział Współpracy z Mediami

Tel. komórkowy: +48 695 255 032

Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

stat.gov.pl

[@GUS_STAT](#)

[@GlownyUrzadStatystyczny](#)

[gus_stat](#)

[glownyurządstatystycznygus](#)

[glownyurządstatystyczny](#)

Powiązane opracowania

[Wskaźniki zielonej gospodarki w Polsce 2022](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Baza danych Eurostatu](#)